

Ostatnie działania wojenne dostarczają pod tym względem wiele przykładów. Kontratak niem. pod Cassino kosztowały Niemców b.drogo. Nieudany kontratak jest jednym z największych niepowodzeń militarnych i jednym z zadań najtrudniejszych do wykonania. Kontratak jest prowadzony przeciwko przeciwnikowi, który odniósł powodzenie jest przygotowany na wszelkie ewentualności ze strony przeciwniej. W ten sposób kontrataki niem. pod Cassino, jak dotąd, przyniosły tylko nam korzyści. To samo dotyczy nieudanych prób niem. zepchnięcia nas pod Nettuno. Ogółem biorąc, niektóre z najlepszych formacji niem. we Włoszech utraciły pokój swego stanu.-

Na Ukrainie Niemcy również wykonywali gwałtowne kontrataki pod Winnicą. Odzyskanie niewielu akrów terenu opłacili utratą tysięcy żołnierzy, którzy właśnie teraz bardzo by się przydali dla przeciwstawienia się naciskowi ros.

Gen. Manstein utracił liczne oddz., które byłyby mu potrzebne dla krycia odwrotu ku Rumunii. Rezultacie jednak Rosjanie ani na chwilę nie dali sobie wydrzeć iniojatywy.-

Jeśli chodzi o front pod Leningradem, to Niemcy zdawali sobie sprawę z jego strategicznej słabości. Jak dotąd udało im się w odwrocie, wykonanym w porządku, wycofać wielką ilość swych wojsk w kier. na Ługę. Niemcy posiadają opinię szczególnej zręczności w bronienu bastionów, kryjących odwrót i trzymanych takż długo, dopóki nie zostanie on ukończony.

Role takiego bastionu odgrywa obecnie Ługa w stosunku do Pskowa, oraz przejścia między Narwą a jeziorem Pejpus.

Wydaje się niepozbawionym prawdopodobieństwa przypuszczenie, że ten odwrót jest prowadzony z myślą o zarezerwowaniu sobie sił na operacje wiosenne, które będą prowadzone z pod Bzwiny.-